

Forprosjekt for naturvern Brenning på Røstøya i Heim kommune

Kartlegging av insekter og vurdering av potensiale
for brenning

Solfrid Helene Lien Langmo, Stefan Olberg og Sigve Reiso

Forprosjekt for naturvernbranding på Røstøya i Heim kommune

Forfatter: Solfrid Helene Lien Langmo, Stefan Olberg og Sigve Reiso

Publisert: 17.01.2025

Antall sider: 17 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Heim kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Langmo, S.H.L., Olberg, S. og Reiso, S. 2024. Forprosjekt for naturvernbranding på Røstøya i Heim kommune. Biofokus rapport 2024-144. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Malaisetelt på Røstøya / Gammel furuskog på Røstøya / Furustokkjuke/ Montering av vindusfelle / Gnagespor etter liten margborer (*Tomicus minor*) på furu. Foto: Sigve Reiso og Solfrid Helene Lien Langmo.

Biofokus rapport 2024–144

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-457-9

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
2 Metode	7
3 Resultater	9
4 Diskusjon	10
4.1 Insektundersøkelser	10
4.2 Brenning av skog som skjøtsel på Røstøya	10
4.3 Områder særlig egnet for naturvernbranding på Røstøya	13
5 Referanser	16

Forord

På oppdrag for Heim kommune har Stiftelsen Biofokus vurdert potensial for naturvernbranding og kartlagt insekter på Røstøya. Rapporten baserer seg på feltbefaring for vurdering av potensielle områder for naturvernbranding, fellefangst av insekter og dialog med oppdragsgiver.

Feltbefaring og utsetting av feller ble gjennomført i starten av mai 2024. Sigve Reiso, Biofokus har vært prosjektansvarlig og gjennomførte feltarbeid og utsetting av feller i mai sammen med Stefan Olberg og Solfrid Helene Lien Langmo. Fellene ble gjennom sesongen regelmessig tømt av Martin Hanssen, Heim kommune, delvis sammen med Lien Langmo.

Biofokus takker Heim Kommune ved Martin Hanssen for godt samarbeid i prosessen med arbeidet.

Tinn, 20. januar 2025

Sigve Reiso

1 Innledning

Kunnskapen om insektmangfoldet som er direkte og indirekte knyttet til skogbrann har de siste årene fått et lite oppsving. Blant annet har Biofokus gjennomført flere kartleggingsprosjekter av nylig brent skog med spesielt fokus på insekter – og da særlig biller knyttet til brent skog (Olberg, 2024a, 2024b; Olberg & Reiso, 2020, 2021, 2022a, 2022b). Prosjektene har fremskaffet mye ny informasjon om mange uvanlige og rødlistede arter, har gitt noen nye artsfunn for landet, og ikke minst mye ny informasjon om hvor og hvordan naturvernbrandbrenning bør utføres for å legge til rette for mest mulig artsmangfold skal kunne utnytte brannflata årene etter brannen.

Røstøya i Heim kommune ligger i Trondheimsleia sør for Hitra er både naturreservat, samt at storparten også er statlig sikra friluftslivsområde. Røstøya ble kjøpt av Hemne (nå Heim) kommune i 1967. Denne ble vernet som naturreservat iht. kongelig resolusjon av 04.12.1992 om verneplan for barskog (VV00001461). I § 3 i verneforskriften heter det at: «*Formålet med vernet er å bevare et barskogområde som er typisk for naturtypen i regionen*» (Lovdata, 1992). Fra tidligere er øya naturtypekartlagt, men kartleggingen er gammel og beskrivelsen er mangelfull (Miljødirektoratet, 2024). Det ble derfor gjennomført en omfattende naturtypekartlegging på Røstøya i 2020. Arbeidet den gang hadde særlig fokus på utvalgte og skjøtselsbetinga naturtyper, fremmedarter og problemarter samt utarbeidelse av skjøtselsplan for eventuelle påviste utvalgte naturtyper (Langmo, 2021a, 2021b). Dette som en forlengelse av allerede igangsatte tiltak for bekjempelse av bergfuru, sitkagran og norsk gran på Røstøya.

I forbindelse med arbeidet med skjøtselsplan i 2020/2021 (Langmo, 2021b) kom temaet naturvernbrandbrenning på banen. Siden har dette vært drøftet flere ganger, og i 2024 ble det i regi av Heim kommune lyst ut et prosjekt knyttet til vurdering av potensiale for naturvernbrandbrenning på Røstøya. Prosjektet inkluderte i tillegg en insektkartlegging. Dette med bakgrunn i at det fra tidligere er gjennomført svært få lignende undersøkelser av insekter knyttet til brann eller død ved i furuskog i regionen. Samtidig kjenner en til at det er registrert enkelte brannavhengige lavararter i nærliggende brent furuskog, nærmere bestemt i Rennsjølia naturreservat noen kilometer lenger sørvest i kommunen. Dette understreker at det har vært en brannhistorikk i regionen. Sommeren 2024 er spor etter eldre skogbranner også påvist i andre deler av kommunen i forbindelse med naturtypekartlegging gjennomført av Biofokus på oppdrag for Heim kommune (Langmo, 2025), blant annet i Søvassdalen og i Gjengstøa. Det er fortsatt store kunnskapshull med tanke på uvanlige og rødlistede billearters utbredelse i landet, og hvilken skjøtsel som best gagnar dette mangfoldet i brent furuskog. Generelt har kystregionen mindre artsmangfold av biller enn i mer kontinentale strøk innover i landet. Men det er likevel forvaltningsmessig interessant å se hvilken effekt en skogbrann i furuskog vil ha på artsmangfoldet av insekter og artsmangfoldet generelt i regionen. For å kunne si noe om forandringer i insektfaunaen var det derfor behov for å dokumentere eksisterende mangfold i forkant av en eventuell brenning. Dette forprosjektet var derfor sentrert rundt å finne et egnet areal for brenning og samtidig kartlegge insektmangfoldet innenfor dette arealet. Da vil vi få et sammenligningsgrunnlag på artsmangfoldet som kan sammenlignes med artsmangfoldet årene etter en eventuell naturvernbrandbrenning igangsettes.

Det er ikke kjent når det sist brant på Røstøya, og det er heller ikke kjent i hvilken grad de åpne heipartiene mot nord og vest har vært brent i nyere tid, foruten at det er brent noen mindre arealer etter at øya fikk utarbeidet skjøtselsplan. Øya beites ellers med utegangersau, en besetning bestående av

mellem 115 og 150 vinterføra dyr. Det er grunn til å tro at en eventuell systematisk brenning ligger langt tilbake i tid. Ut fra eldre flyfoto (1962) kan en tydelig se at mye av skogen her har kommet opp i løpet av de siste 70-100 årene, men at partier med eldre skog finnes, særlig mot sør og øst. Dette ble også dokumentert gjennom undersøkelsene i 2020/2021. Ut fra dette er det grunn til å tro at i alle fall vestlige og nordlige deler av øya har vært mer eller mindre snaue og tidligere har bestått av et åpent heilandskap, mens den sørlige og østlige delen (Nordlandet inkludert), har vært tresatt. Fra tidligere har det vært bosetning på øya, og ved folketellingen i 1701 omtalt som strandsted under handelsstedet Magerøya, og her fantes husmannsplass med stue, låve, stabbur, brygger og naust fra 1784 (Parelius 1959). Videre var øya i 1701 beskrevet som en skogkledt øy. Det er i den forbindelse grunn til å påpeke at det gammelnorske ordet Rust, betyr nettopp skog, og Hallan (1959) nevner at Røstøya er et navn som henger igjen fra denne tiden.

Figur 1. Kart som viser det undersøkte området på Røstøya innenfor rød markering. Kartgrunnlag: Kartverket.

2 Metode

Som i andre tilsvarende undersøkelser fortatt av Biofokus, brukte vi tre forskjellige typer insektfeller for å forsøke å påvise interessante insektarter (Olberg, 2024a, 2024b; Olberg & Reiso, 2020, 2021, 2022a, 2022b). Vi satte ut ett malaisetelt (Figur 2), 10 vindusfeller (Figur 3) og fem fallfeller (Figur 4) 6. mai 2024. Fellene ble tømt med ca. 4 ukers mellomrom og ble tatt ned igjen 28. august 2024. Det ble kun, og i noe begrenset grad, lett etter insekter manuelt ved det første besøket i mai.

Fellene ble satt opp av Sigve Reiso, Stefan Olberg og Solfrid Helene Lien Langmo, og ble tømt og tatt ned av Martin Hanssen, Heim kommune, delvis sammen med Solfrid Helene Lien Langmo. Alle billene og enkelte andre arter ble artsbestemt av Stefan Olberg, mens Kjell Magne Olsen, Morgan Amundsen og Ole Lønnve bidro med artsbestemmelser av enkelte insekter utenom billene.

Figur 2. Malaisetelt på Røstøya. Foto: Sigve Reiso.

Figur 3. Vindusfelle på furulåg. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Figur 4. Fallfelle montert under furulåg. Solfrid Helene Lien Langmo.

3 Resultater

Malaiseteltet og fallfellene fikk stå i fred gjennom hele fangstperioden til tross for at området er beita med sau. Også seks av vindusfellene stod hele sesongen. De fire andre ble ødelagt da det blåste liten storm en gang i juni. Alle innsamlede biller, samt enkelte individer tilhørende andre artsgrupper, ble artsbestemt. Totalt ble rundt 850 biller tilhørende 90 forskjellige arter artsbestemt, samt 28 arter tilhørende andre insektgrupper. Ingen av de påviste artene er oppført på rødlisten (Artsdatabanken 2021).

De mest frekvente billeartene i fellene (antall individer i parentes) var kortvingen *Drusilla canaliculata* (128), barkbilleren *Pityogenes trepanatus* (97), maurgullbasse (*Protaetia metallica*) (74), busksmeller (*Athous subfuscus*) (71), nebbilleren *Sphaeriestes castaneus* (61), gransnutebille (*Hylobius abietis*) (50), bjørkebladbillen (*Lochmaea caprea*) (39) og bløtvingen *Podistra schoenherri* (30). Av disse er barkbilleren *P. trepanatus*, nebbilleren *S. castaneus* og gransnutebille knyttet til furu, og rundt 30 av de påviste artene har en direkte tilknytning til dødved av furu, mens kun en håndfull av artene har en tilknytning til dødved av bjørk. Ingen av de påviste artene har en direkte tilknytning til brent ved eller brent jord. Det store antallet av barkbilleren *P. trepanatus* i fellene var svært overraskende. Denne arten ble første gang påvist i Norge på begynnelsen av 60-tallet, men nesten alle funn av denne arten er fra 2000-tallet, og arten er opplagt på spredning. Arten skal være påvist i Finnmark, i tillegg til Vestlandet, Sørlandet og Østlandet, og funnet på Røstøya er dermed det første i Trøndelag og representerer et stort hopp i den kjente utbredelsen. Den lille kortvingen *Atheta nigrigula* ble også påvist for første gang i Trøndelag, og denne er ellers kun kjent fra Østlandet i Norge.

Figur 5. Yngre, rettstamma furuskog langt sør på Røstøya. Ved brenning i slik skog, er det sannsynlig at mange trær vil dø da barken er for dårlig utviklet til å tåle en intens brann. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

4 Diskusjon

4.1 Insektundersøkelser

Mengden påviste biller i fellene på Røstøya var ikke spesielt stor. Svært varierende vær med påfølgende ødelagte feller som resultat er en del av forklaringen. Hovedårsaken antar vi likevel er Røstøyas geografiske beliggenhet i en region som gir et begrenset potensial for varmekjære og særegne biller knyttet til død furuved. Regionens humide kystklima med mye nedbør, vind og relativt lave sommertemperaturer er viktige faktorer. Til sammenligning er antallet billearter knyttet til dødved som regel mye høyere ved tilsvarende undersøkelser foretatt i mer kontinentale og sommervarme strøk på Østlandet. Røstøya ser også ut til å mangle spesielt krevende arter en kunne forvente å finne i samme type furuskog i mer kontinentale strøk av Trøndelag. Det dukket imidlertid opp enkelte nye arter for regionen i fellene, noe som bidrar til et bedre kunnskapsgrunnlag for forekomster og utbredelse av insekter i regionen.

4.2 Brenning av skog som skjøtsel på Røstøya

Mye av dette avsnittet er basert på Langmo (2021b), men det er oppdatert i forhold til nyere kunnskap.

Skogbrann som skjøtsel

Det er ut fra navnsettingen grunn til å tro at Røstøya i alle fall delvis har vært tresatt i lang tid. Mest sannsynlig har den historiske lyngbrenningen som har funnet sted på Røstøya også påvirket skogkledd areal i mer eller mindre grad. Enten som et indirekte resultat av at lyngbrannene spredte seg inn på skogkledd areal, eller som en villet skjøtsel for å bedre beiteforholdene i skogen eller øke areal med lynghei. Ut fra verneformålet er det likevel ikke formålstjenlig å sette i gang omfattende skogbranner på større arealer på øya. Øya har som kjent forekomster av nordvendte dalsøkk med trekk som minner om boreonemoral regnskog, og tilhørende artsmangfold vil trolig respondere negativt på skogbrann. Også områder gammel boreal lauvskog eller generelt høyt lauvinnslag bør unngås da disse har et artsmangfold som er mer ømfintlig for brann og der trærne vil dø. Heller ikke i rikere barskogstyper og arealer hvor det tidligere har pågått forskning bør det brennes. Dette siste inkluderer et forskningsfelt i ei av de største skogsliene sentralt på øya som ble opprettet i forbindelse med miljøovervåkning på Tjeldbergodden (Pedersen & Aarrestad, 2012). Her vil det være uheldig å brenne i fall det skal gjennomføres supplerende undersøkelser. Samlet sett utelukker disse føringene brenning i en forholdsvis stor andel av skogarealene på Røstøya, da arealene som bør spares ligger i sammenhengende skogsområder der brannen ikke lett kan kontrolleres.

Ved brann dør mye av den yngre furua, mens eldre trær i større grad overlever. Aktuelle areal for brenning kan være furudominerte og naturlig tørre areal, der skogbrann bl.a. kan øke tettheten av død ved, bedre furuforyngelsen og på lengre sikt gi økt malme i brannskadde furutrær, som videre er viktig for å produsere kelo-elementer. Brann gir også generelt tørrere og mer åpne skogmiljøer i årene etter brannen som kan begunstige varmekjære/tørketålende arter knyttet til død eksponert ved. De arealene som kan være aktuelle å brenne på Røstøya er områder med trær i noe varierende alder, som en del av nesene og oddene har, og hvor brannen samtidig best mulig lar seg kontrollere. Samtidig bør en innhente oppdaterte opplysninger som et ledd i planleggingen av skogbrann. Dette kan blant annet være

forekomster av fremmedarter som ikke er fanget opp i tidligere kartlegginger, samt opplysninger om hekkefugl inkl. ev. hekking av sensitive arter.

Å planlegge en skogbrann, og sikre at den ikke kommer ut av kontroll, kan være utfordrende. Positive og negative effekter bør vurderes nøye. Ved brenning på Røstøya vil det i første omgang være aktuelt å starte med noen begrensede arealer og se hvordan skogstrukturen blir etter brannen og hvordan artsmangfoldet responderer, og hvilken effekt det har på formålet for reservatet. Det finnes egne tilskuddsordninger for oppfølging av verneområder, og det er spesielt aktuelt med etterundersøkelser for å se på respons og endringer i artsmangfoldet, både på kort (etter 1-5 år) med vekt på artsmangfold og på lengre sikt (10-20 år) med mer vekt på skogstruktur og økologiske faktorer.

Om det er aktuelt å svi større arealer, bør dette uansett kombineres med eget feltarbeid for å vurdere arealer som bør spares. Det er forsøkt gitt en oversikt over arealer som i første omgang bør spares i Figur 6. Dette inkluderer arealer med boreal lauvskog, fuktig skog med preg av boreonemoral regnskog eller potensiale for dette på sikt, samt og den rikeste furuskogen og furuskog der stort sett alle trærne er unge og det vil bli stor dødelighet som følge av brannen.

Figur 6. Oversikt over lyngheier (grå og blå farge), beitemarker og strandenger (skarp rød farge) og områder med biologisk verdifull skog (gjennomsiktig rød farge) som i første omgang bør spares for brenning. Forekomster av fremmede bartrær og norsk gran er markert med svart skravur. Mye av dette er imidlertid allerede fjernet, samt at noen av forekomstene ikke er markert. En kan likevel ikke utelukke at det ikke forekommer mindre flekker med fremmede bartrær om ikke er oppdaget. Kartgrunnlag: Kartverket.

Artsmangfold i brent skog

Den sikreste positive effekten på biologisk mangfold ved skogbrann i denne regionen er brannens økologiske virkning på furuskogen generelt og på mangfoldet av sopp og lav. Brann gir bl.a. bedre og tettere foryngelse av furu ved at lyng og jordsmonn svis av. Frøene får god kontakt med mineraljorda og spirer lettere. De brente arealene gir varmere og tørrere forhold som er gunstig for både furua og en rekke furutilknyttede arter. Brann fører også som regel til produksjon av død ved eller til skade på

levende trær. Brannskade på trærne gir som regel saktere vekst (reduisert krone) og økt kjernevedproduksjon, som videre er grunnlag for fremtidig produksjon av hard død ved av såkalte kelo-elementer. Kelo-elementer er død ved av furu som det tar svært lang tid å bryte ned, og som er avgjørende for en rekke av våre mest eksklusive gammelskogsarter innen gruppene lav og sopp. Brann kan også gi økt innslag av løvtrær i skogen, bl.a. spirer osp godt etter en brann. Dette vil på sikt begunstige ospetilknyttede arter. Ospesuksesjoner forekommer allerede noen få steder på øya og er ellers vanlige i Heim kommune, som også har solide bestander av flere av våre hakkespett-arter, inkludert dokumenterte hekkinger av hvitryggspett. Dette inkluderer også hekking og flere antatte hekkinger i 2024 (Artsdatabanken & GBIF Norge, 2025), som understreker verdien av mye osp i landskapet.

Generelt er de fleste furuskogsarter tørketålende og brannbegunstigede. Enkelte er også brannavhengige. Som eksempel kan den sårbare arten lys brannstubbelaug (VU) nevnes, som er en brannavhengig lavart og som har funn i regionen, og på sikt kan spre seg inn. Brann og økt dødvedproduksjon vil trolig også begunstige naturskogsarter som kelolav (NT), furustokkjuke (NT), tyrikjuke (NT), hornskinn (VU), furuplett (NT), tyrovoksskinn (VU) og flekkhvitjuke (NT) som alle finnes i regionen. Også arten flørstrøkkjuke (DD) er påvist på furu i Heim sommeren 2024 (Langmo, 2025). Dette er ifølge Artskart (Artsdatabanken & GBIF Norge, 2025) det andre funnet av arten i Norge. I tillegg har dødvedrike furuskoger i denne regionen en særegen barksoppfunga som i mindre grad er kjent i Heim kommune. Den er imidlertid bedre utredet i nabokommunen Aure, som det er naturlig å sammenligne furuskogen på Røstøya med. Registreringene fra Aure inkluderer et stort antall rødlista og dårlig kjente arter.

Vi anser som nevnt potensialet for branntilknyttede insekter i furuskog i denne delen av Trøndelag som nokså begrenset, og betydelig mindre sammenlignet med mer kontinentale og tørrere områder av landet. Brannskjøtsel til fordel for branntilknyttede insekter bør derfor ikke brukes som et hovedargument for å brenne store arealer med skog i denne regionen. Det kan likevel ikke utelukkes at en del insektarter vil få et oppsving etter brann, samt at enkelte branntilknyttede arter kan respondere positivt på at det brennes i skog langs kysten. For eksempel billearter som kan utnytte brent jord og som har populasjoner i regionen tilknyttet den aktive og historiske kystlyngheibrenningen. Kunnskap om hvilke brannavhengige insekter som kan respondere på skogbrann i regionen er uansett liten, og videre undersøkelser av insekter etter brannen er interessant i både et forvaltnings- og kunnskapsperspektiv.

Skogbrann og fremmede bartrær

Som tidligere nevnt finnes det en del områder hvor det har vært planta fremmede bartrær på Røstøya. Dette er for det meste bergfuru, foruten enkelte felter med sitkagran som for lengst er hogd. Hvorvidt bergfuru spirer i nysvidde flater på samme måte som en av og til har sett sitkagran gjøre, er ikke kjent, men bør følges opp. Det er ikke beskrevet at denne arten skal ha serotine kongler (kongler som sprekker opp ved brann). Imidlertid har den nærstående arten vrifuru slike kongler. Det er ikke kjent hvorvidt det innenfor bestandene med bergfuru på Røstøya også kan forekomme enkeltindivider av vrifuru. Ut fra dette bør eventuelle brente områder overvåkes nøye for å avdekke hvilke bartrær som spirer der. En vil også anbefale at en utsetter brenning i områder nær arealer med store plantefelt av fremmede bartrær inntil disse er fjernet, og at en i forbindelse med detaljplanlegging av brann går over skogen nøye med tanke på å avdekke frøspredde individer som kan ha blitt oversett i forbindelse med fjerning av fremmede bartrær de siste årene.

4.3 Områder særlig egnet for naturvernbranding på Røstøya

Ut fra det vi så under befaringen i mai, og det som er observert ved tidligere befaringer på Røstøya, er skogen på Nordlandet særlig godt egnet for branding sammenlignet med andre steder på øya. Nordlandet er formet som en lang smal odde og i stor grad avgrenset av sjøen. Videre inngår flere myrer og knauser sentralt på arealet som vil kunne fungere som barrierer og gi variasjon i brannintensiteten. Beliggenheten og variasjonen gjør at en har gode muligheter for å kontrollere brannen og samtidig styre brannintensiteten. For eksempel kan man brenne striper på tvers av halvøya med vinden i ryggen. Hvis en regner herskende vindretning i tørre perioder å være fra øst/sørøst, er det for eksempel en mulighet å starte brannen lengst nord på øya og brenne seg stripevis mot sørvest og til grensen mot annen skog.

Mange av trærne på Nordlandet er gamle (200-300 år), og har utviklet grov panserbark slik at de vil kunne overleve en brann av middels intensitet. Samtidig er de fleste trærne småvokste og har lav krone som øker sjansen for kronebrann, eller kronedød som følge av høy temperatur på røyken. Brannspor på gamle levende trær viser at flere av de eldste trærne på øya har overlevd tidligere branner, som underbygger at trærne likevel er relativt robuste. Men overlevelsen av trærne henger tett sammen med brannens intensitet, som styres av bl.a. vindforhold, fuktighetsforhold, topografi og mengde brennbart plantemateriale/humus i skogbunnen. Søkk og lisider har mange steder rukkert å bygge opp tett lyngdekke og humus siden forrige brann, og vil kunne gi høy intensitet på en brann. Halvøya har samtidig flere grunne knauser med begrenset brennbart materiale, samt større arealer med myr og myrskog der brannen vil bli naturlig begrenset, særlig om det brenner i perioder når torva har en viss vannmetting. Vi anbefaler derfor at det brennes stripevis for bedre å kontrollere brannintensiteten, branndekningen og gi økologisk ønsket effekt av brannen. Viktige økologiske mål er økt tetthet av død ved av furu, økt andel levende brannskadde trær, blottet mineraljord, økt foryngelse av furu og en noe tørrere og mer lysåpen skog. Trolig vil arealet som brenner raskt gi bedre beiteforhold for sau som bruker øya, på samme måte som branding av kystlynghei bedrer beiteforholdene.

Figur 7. Typisk furuskog på Nordlandet. Selv om trærne er småvokste, ofte mellom 20 og 30 cm i brysthøydiameter, er mange av dem mellom 200 og 300 år gamle. På bildet ser vi Sigve Reiso i ferd med å fylle opp beholderen ei av vindusfellene. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

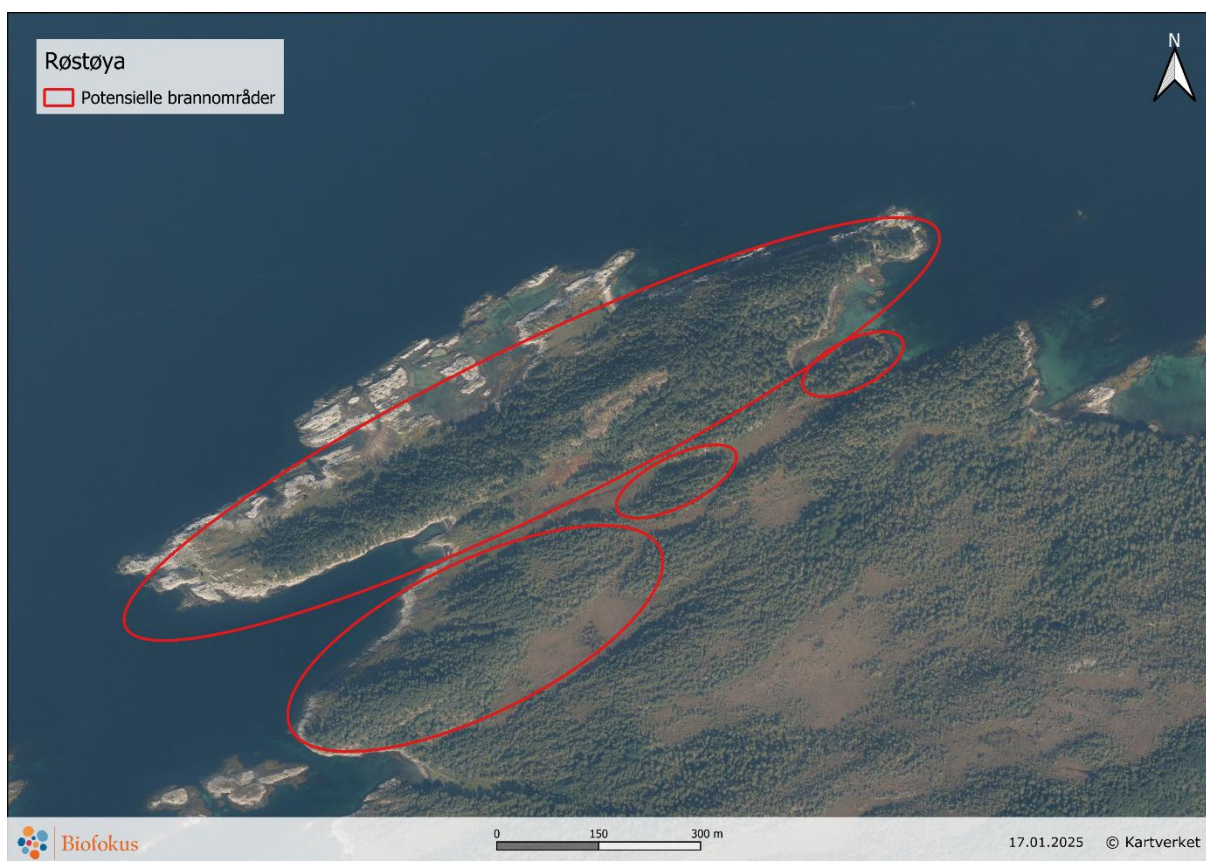

Figur 8. Typisk myrfuruskog fra Nordlandet. Slik fremstår også mange av de andre myrskogene på Røstøya. Om vannmetninga er høy i torva når det brenner, er det grunn til å tro at mange av furuene ute i myrene vil overleve brannen. Mane av disse trærne er 200-300 år gamle. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

Skulle det vise seg at brenning på Nordlandet ikke lar seg gjennomføre, bør en vurdere andre muligheter. De arealene som er mest aktuelle er områder med trær i noe varierende alder, og hvor en brann samtidig best lar seg kontrollere. I første rekke er det noen av nesene og åsene mot nord og nordvest som har slike kvaliteter (Figur 9 og 10). Her er skogen fleraldret med innslag av gammel furu, samtidig som det er en viss variasjon i trehøyde. Studier av gamle flyfoto viser imidlertid varierende tredekke på disse åsene, som tyder på at det meste av skogen er nokså ung, med mer spredte innslag av gamle trær enn på Nordlandet. Lenger sør på Røstøya er skogen overveiende mer høgvekst, men enten dominert av yngre trær, eller den er del av større sammenhengende skogsområder som kan gjøre det mer utfordrende og arbeidskrevende å kontrollere brannen. Risikoen ved å brenne i disse områdene bør i så fall vurderes nøye av de som skal utføre brannen i praksis.

Enkelte av nesene helt mot vest har en del gamle trær, men her er skogen samtidig veldig lavvekst og delvis krypende som et resultat av vind og vær. I slik skog vil det sannsynligvis være svært høy dødelighet ved en intens brann, uavhengig av alder, da det er stor sannsynlighet for kronebrann.

Vi vil likevel understreke at Nordlandet er det området vi mener egner seg best for gjennomføring av kontrollert skogbrann og det arealet vi gjennom denne forundersøkelsen har best kunnskap om når det gjelder arts mangfold. Blir brenning av hele Nordlandet vanskelig å gjennomføre, kan det også vurderes å brenne deler av arealet.

Figur 9. Forslag til områder som kan brennes om en ikke får til å brenne på Nordlandet. Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 10. Fleraldret skog på åsen lengst nord på Røstøya. Her er skogen noe mer fleraldret. Mye av trærne i forgrunnen er sannsynligvis såpass lavvokste at de vil trolig dø ved en intens brann, men enkelte gamle og mer høyreiste trær lenger bak vil kunne tåle en brann bedre. Foto: Solfrid Helene Lien Langmo.

5 Referanser

- Artsdatabanken. (2021). Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>
- Artsdatabanken, & GBIF Norge. (2025). Artskart—Internettportal for artssøk. <https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Hallan, N. (1959). *Hemneboka. Ei bygdebok for Hemne Prestegjeld (herada Heim, Hemne, Snillfjord og Vinje). Første halvband. Bygdesoga fram til år 1700.* Heim, Hemne, Snillfjord og Vinje kommunar.
- Langmo, S. H. L. (2025). *Naturtypekartlegging på utvalgte arealer i Heim kommune i 2024. Biofokus rapport 2025-001.* Stiftelsen Biofokus. Oslo.
- Langmo, S. H. L. (2021a). *Kartlegging av naturtyper på Røstøya, Stamnesøya, Ytterøya og Soløya, Heim kommune. Fokus på skjøtselsbetinga naturtyper og fremmedarter. BioFokus-rapport 2021-5.* Stiftelsen BioFokus. Oslo.
- Langmo, S. H. L. (2021b). *Skjøtselsplan for kystlynghei i Røstøya naturreservat og på holmene rundt Røstøya, Heim kommune, Trøndelag fylke 2021. BioFokus-notat 2021-23.* Stiftelsen BioFokus. Oslo.
- Lovdata. (1992). *Forskrift om vern av Røstøya naturreservat, Hemne kommune, Sør-Trøndelag.* Miljødirektoratet. (2024). *Naturbase.* <https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>
- Olberg, S. (2024a). *Kartlegging av branninsekter ved Storrundhåen i Femundsmarka 2023. Biofokus rapport 2024-036.* <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2024-036.pdf>.
- Olberg, S. (2024b). *Kartlegging av insekter i nylig brent skog ved Furunusteren i Nissedal. Biofokus rapport 2023-107.* <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2023-107.pdf>.
- Olberg, S., & Reiso, S. (2020). *Insekter i brannpåvirket lavlandsfuruskog i Notodden. Kartlegging med fokus på biller og skjøtsel. BioFokus-notat 2020-2.* Stiftelsen BioFokus. Oslo. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2020-2.pdf>.
- Olberg, S., & Reiso, S. (2022a). *Insektkartlegging etter skogbrannøvelse i furuskog ved Fjelltjønn i Notodden (Biofokus rapport Nos. 2022–25; s. 12).* Biofokus. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2022-025.pdf>
- Olberg, S., & Reiso, S. (2022b). *Kartlegging av insekter på eldre brannflate ved Trynåsen, Bolkesjø. Biofokus-rapport 2022-019.* Stiftelsen Biofokus. Oslo. <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2022-019.pdf>.
- Olberg, S., & Reiso, S. (2021). *Kartlegging av biller i brannpåvirket furuskog i Kongsberg 2020 (BioFokus-notat Nos. 2021–6).* BioFokus.
- Parelius, N. (1959). *En slektskrets omkring gjestgiver- og handelsstedet Magerøy i Hemne: Parelius—Hals – Strøm. Særtr. Av: Norsk slekthistorisk tidsskrift. B. 17 Elektronisk reproduksjon [Norge] Nasjonalbiblioteket Digital 2016-11-03.* https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2016060208023?
- Pedersen, B., & Aarrestad, P. A. (2012). *Program for miljøovervåking Tjeldbergodden. Overvåking av jord, vegetasjon og epifytter 2011. - NINA Rapport 861. 113 s.*

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–144
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-457-9

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no